

tussen gepolst voor deelname in deze onderneming, omdat men in het buitenland onder de indruk was geraakt van de bijdrage van dit instituut aan het Nederlandse atlaswerk. Het CBS heeft zich in principe al accoord verklaard. De eerste stappen zijn nu ondernomen om in de komende winter de Europese gegevens in te zamelen. Binnenkort is er een gestandaardiseerd, engelstalig formulier beschikbaar, waarop elk land zijn gegevens kwijt kan. Via deze tussenstap wordt computermatige verwerking vergemakkelijkt. Hopelijk lukt het op deze wijze de bestaande informatie snel bijeen te brengen, zodat tijdens de EOAC-bijeenkomst in 1989 een goed overzicht gegeven kan worden van de stand van zaken, en verdere plannen kunnen worden uitgewerkt. Voor velen is de Europese Broedvogelatlas een testcase op het gebied van daadwerkelijke samenwerking in de internationale veldornithologie. Er is heel wat aan gelegen om dit project niet te laten floppen, omdat een succesvolle afronding ervan een krachtige stimulans zal zijn naar meer samenwerking.

Voor het Europese Atlasproject worden 50 x 50 km atlasblokken gehanteerd. Voor Nederlandse begrippen zijn deze blokken zo onwezenlijk groot (er passen 100 Nederlandse atlasblokken in een Europees atlasblok) dat er bij ons geen speciaal veldonderzoek voor dit project nodig is. Via BMP en BSP stroomt immers zoveel informatie binnen dat aan de hand daarvan ruimschoots aan de Europese standaard kan worden voldaan. We houden u op de hoogte.

Euromonitoring

Monitoringwerk aan broedvogels wordt – op landelijke schaal – momenteel in slechts zeven Europese landen uitgevoerd. Een subsidie van het Europees Jaar van het Milieu heeft SOVON in staat gesteld de tot nu toe verkregen resultaten in deze landen op een rij te zetten en in een rapport te bundelen. Daarmee is een eerste stap gezet naar grensoverschrijdend monitoringwerk, ofwel Euromonitoring. Tijdens een bijeenkomst van landen die monitoringonderzoek organiseren, afgelopen voorjaar in Zwitserland, werd door alle deelnemers benadrukt hoeveel belang men hecht aan meer internationale samenwerking. Het voorstel van SOVON om het niet bij deze eenmalige rapportage te laten, maar jaarlijks via een supplement met nieuwe cijfers actueel te maken, werd met instemming begroet. SOVON gaat nu als databank functioneren, waar alle deelnemende landen hun broedvogelindexen naartoe sturen. Daarvan zal dan jaarlijks een overzicht worden gemaakt. Men hoopt dat op die manier een breder gebruik van de uitkomsten mogelijk wordt en dat in meer landen belangstelling voor broedvogelmonitoringwerk zal groeien. Het engelstalige rapport *European Studies On Breeding Birds* is samen-

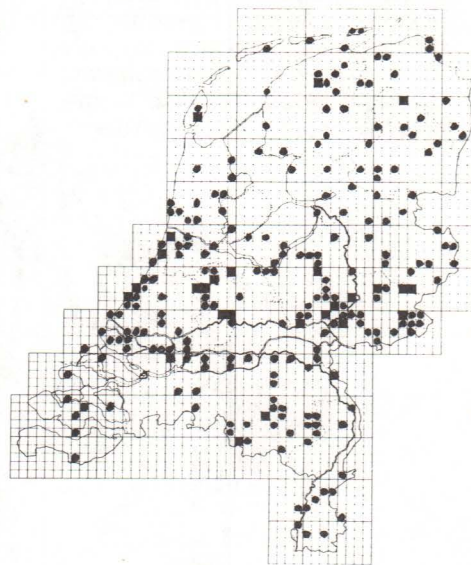
gesteld door Fred Hustings. Het telt 46 pagina's en bevat beschrijvingen van de monitoringprojecten in Engeland, Denemarken, Zweden, Finland, Estland, Tsjechoslowakije en Nederland. In bijlagen worden alle resultaten gepresenteerd. In het rapport worden ook een aantal korte en lange termijn doelstellingen geformuleerd om tot een echt Europees monitoring systeem te kunnen komen.

Voor geïnteresseerden is het rapport verkrijgbaar door f 10.- over te maken op giro 80753 van Stichting Uitgeverij SOVON, Rijksweg 178, Beek/Ubbergen.

Internationale nieuwsbrief

Elke twee jaar is er een IBCC/EOAC-congres waar men ervaringen uit kan wisselen over inventarisatiemethodieken en -resultaten; tussendoor bestond echter geen gelegenheid voor informatie-uitwisseling. Om de internationale contacten en samenwerking te stimuleren heeft Nederland daarom in 1987 aangeboden een internationale nieuwsbrief op te gaan zetten. Uit dit initiatief is in 1988 *Bird Census News* geboren: een engelstalig rondschrift dat door Rob Bijlsma geredigeerd wordt. Voorlopig is gepland om het twee keer per jaar te laten verschijnen. De beide 1988-nummers waren gevuld met informatie over Europees atlaswerk en de Euromonitoring-initiatieven.

Het zal duidelijk zijn dat het borrelt en gist op het internationale front. Langzaam maar zeker begint er een goede samenwerking te groeien tussen diverse landen. Wel moeten we er bij iedere stroomversnelling voor oppassen de achterblijvers niet kwijt te raken. Hoe dan ook: Europees nieuws zal in de toekomst nog wel vaker opduiken in SOVON-Nieuws.

Figuur 1: Ligging van de telroutes in augustus 1988. Stip: één route, vierkant: twee of meer.

PTT-project

De augustus-telling ligt inmiddels alweer enige tijd achter ons. Op het SOVON-bureau kwamen 272 ingevulde telformulieren binnen, net iets minder dan het jaar daarvoor. Desalniettemin is duidelijk geworden dat SOVON kan bogen op een vaste kern van tellers in augustus. Van meet af aan lag het aantal getelde routes tussen de 250 en 300.

Naast de algemene soorten die op het formulier staan voorgedrukt werden er flink wat bijzondere soorten gezien: Grauwe Kiekendief (4), Bijeneter (1), Rode Wouw (3), Zwarte Ooievaar (2), Kleine Jager (2), Jan van Gent (1), Reuzenster (2), Visarend (3), Duinpieper (6), Noordse Stormvogel (2), Nachtzwaluw (1), Zwartkopmeeuw (1), Kleine Zilverreiger (1), Draaihals (1), Zeekoet (1), Kleine Strandloper (7), en Raaf (25). Wie zei daar dat PTT-en niet leuk kan zijn? De lijst met exotica was ook weer lang: Carolinaeend (1), Zwarte Zwaan (1), Muskuseend (1), Flamingo (23), Maghallaengans (2), Halsbandparkiet (1), Casarca (2) en Canadese Gans (1) waren vertegenwoordigd, evenals een soort met de welluidende naam *Vivrous Throated Parrotbill* (1).

Op het moment van schrijven is de november-telling aangebroken. De telperiode is met rustig weer begonnen. Hopelijk laat de zon zich de komende 15 dagen regelmatig zien zodat de tellers dit jaar geen storm en tegenwind hoeven te trotseren. Een van de vragen die opkomt is of de vorst op de overgang van oktober/november al veel vogels uit ons land heeft verjaagt dan wel grote aantallen naar ons land heeft gebracht. En hebben onze standvogels zich inmiddels hersteld van de verliezen in de strenge winters 1984/85-1986/87?

In de vorige SOVON-Nieuws ontbrak een bijdrage over het PTT-project. Gezien de telefoontjes heeft dit voor wat onduidelijkheid onder de waarnemers gezorgd. Het is de bedoeling in SOVON-Nieuws berichten over de projecten op te nemen, zoals vroeger in de bulletins. Het kan echter voorkomen dat SOVON-Nieuws niet iedere keer vlak voor de telling uitkomt. Dit hoeft niet tot paniek te leiden. De tellingen vallen namelijk steeds in een vaste periode (zie ook handleiding):

15-31 augustus, 10-25 november,
15 december-1 januari, 10-25 februari.

Als u vragen heeft over het project, sla er dan de handleiding op na. In principe zal het antwoord hierin steeds te vinden zijn. En anders is er ook nog de telefoon naar SOVON.

Succes met de tellingen in december en februari.